

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק דלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקעג

ערב שבת-קודש
פרשת בלק
ח' בתמוז ה'תשס"ה

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ח' בתמוז ה'תשס"ה – ט"ו בתמוז ה'תשס"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ח' בתמוז	הלי שכירות. פרק ז-ט.	הלי טומאת צרעת. פרק ט.	מ"ע רא.
ש"ק	ט' בתמוז	פרק י-יב.	פרק י.	מל"ת רסז. רסח.
א'	י' בתמוז	פרק יג. הלי שאלה ופקדון.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת ריט. מ"ע רמד.
ב'	י"א בתמוז	פרק ג-ה.	פרק יב.	מ"ע רמד.
ג'	י"ב בתמוז	פרק ו-ח.	פרק יג.	מ"ע רמב.
ד'	י"ג בתמוז	הלי מלוה ולוה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יד.	מ"ע קצז. מל"ת רלד.
ה'	י"ד בתמוז	פרק ד-ו.	פרק טו.	מ"ע קמב.
ו'	ט"ו בתמוז	פרק ז-ט.	פרק טז.	מל"ת רלט.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת התמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
8.15	7.47.7	1.22	12.47	9.14	5.48	4.47	4.20	3.13	ו', ח' בתמוז
8.15	7.47.3	1.22	12.47	9.14	5.49	4.47	4.21	3.14	ש"ק, ט' בתמוז
8.14	7.46.9	1.22	12.47	9.15	5.50	4.48	4.21	3.16	א', י' בתמוז
8.14	7.46.4	1.22	12.47	9.15	5.50	4.49	4.22	3.17	ב', י"א בתמוז
8.13	7.46.0	1.22	12.47	9.15	5.51	4.49	4.23	3.18	ג', י"ב בתמוז
8.13	7.45.5	1.22	12.47	9.16	5.51	4.50	4.24	3.19	ד', י"ג בתמוז
8.12	7.44.9	1.22	12.47	9.16	5.52	4.51	4.25	3.20	ה', י"ד בתמוז
8.11	7.44.4	1.22	12.47	9.16	5.53	4.52	4.26	3.21	ו', ט"ו בתמוז

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
בלק	7.10	8.27	7.26	8.29	7.19	8.31	7.27	8.28	7.27
פינחס	7.07	8.23	7.22	8.25	7.15	8.27	7.24	8.24	7.24

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוד • עורך: שניאור-זלמן רודרמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מ"ל: מכון ליובאוויטש שע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

י"ו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: <http://chabad.org.il> דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

מהי מסירות-נפש? - כך ולא אחרת!

כדי שהעבודה עצמה תהיה "כפי הרצויו" מוכרחים שגם ההכנה אליה תהיה באופן הרצוי □ בעניינים של שכל יכול להיות חסר פרט כזה או אחר, אבל בעניינים של רצון אם יש משהו שאינו בדיוק כפי הרצון, הרי אין זה באופן של "אמרתי ונעשה רצוני" כִּלְל! □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

אדנ"ע) להיבהל, ומן הראוי היה להודיע לה תחילה שבאים שלא ביום המיועד. והשיב לו כ"ק אדנ"ע, שהיא יודעת, ולא תיבהל.

כבואם לליובאוויטש, נכנס כ"ק אדנ"ע אל אמו, וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשאר בחדר שלפני זה. ובצאתם, ליוותה הרבנית את בנה כ"ק אדמו"ר נ"ע בפנים מאירות ובברכות לבביות, וכ"ק אדמו"ר נ"ע אמר לבנו, בעל השמחה, שעכשיו יסע עמו לאוהל.

כבואם לאוהל, פתח כ"ק אדנ"ע את דלת האוהל, ופתח גם את ארון הקודש (כבית-המדרש הסמוך לאוהל), ואמר:

הנני מביא היום את בני לעקידה. בעניין העקידה יש עוקד ונעקד. אברהם אבינו ע"ה עקד את יצחק בנו כדי שלא יהיה בו פסול חס־ושלום [והכוונה בזה למה שכתוב במדרש² "בשעה שביקש אברהם לעקוד יצחק בנו, אמר לו, אבא, בחור אני וחוששני שמא יודעזע גופי... ושמא תיפסל השחיטה... אלא כפתני יפה יפה"]. כמו כן ברצוני שהעקידה תהיה כפי הרצוי.

וכפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר - היו

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר, בעל השמחה, סיפר פעם (גם-כן בהתוועדות של י"ב תמוז) אודות י"ב תמוז תרנ"ה (שחל ביום חמישי):

כיוון שהיה זה בתקופת הקיץ, היה אביו, כ"ק אדנ"ע, יחד עם בני ביתו בנאות דשא ("דאטשע", כפי שנקרא כאן "קאנטרי"), סמוך לליובאוויטש, והסדר היה שבכל יום שני בשבוע היה כ"ק אדנ"ע נוסע לליובאוויטש, לקבל אנשים, ולעשות את כל העניינים שרצה לעשות בליובאוויטש. וכך היה הסדר גם ביום שני בשבוע שלפני י"ב תמוז שחל ביום חמישי. ביום רביעי, י"א תמוז, קרא כ"ק אדנ"ע את בנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל השמחה, ואמר לו, שמחר לפנות בוקר יטבול בנהר, ואחר-כך יסעו לליובאוויטש, מבלי לומר לו טעם הדבר.

כ"ק מו"ח אדמו"ר השכים לפנות בוקר, טבל בנהר, והתפלל, ואחר-כך נסעו לליובאוויטש - נסיעה שארכה כמה זמן, כך, שבשעה שמונה או תשע הגיעו לליובאוויטש.

- קודם שהגיעו לעיירה אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר לאביו, שכיוון שבאים לליובאוויטש בפתאומיות, עלולה הסבתא (אמו של כ"ק

1 שיחת י"ב תמוז תש"ה ס"ד (סה"ש תש"ה עמ' 111 ואילך).
2 ב"ר פנ"ו, ח.

דבר מלכות

ההכנה, היה מקום לחשוב שיכולים לבצע את העבודה גם באופן אחר.

ג. והעניין בזה:

תוכנה של העבודה היא – עסקנות הכלל בעניינים גשמיים ובעניינים רוחניים (כדברי כ"ק אדמו"ר נ"ע), שהנקודה שלהם היא העניין דהפצת היהדות עד להפצת פנימיות התורה, שזהו עניין הפצת המעיינות, ושתהיה ההפצה באופן שיגיע עד לחוצה.

אמנם, כאשר לא יודעים באיזה אופן היתה ההכנה וההקדמה לעבודה זו, יכולים לעסוק בכל עניינים אלו, אבל, באופן כזה שלא יהיה "כפי הרצון" (כלשון כ"ק אדמו"ר נ"ע), וכדי שהעבודה תהיה "כפי הרצון", צריכים לידע באיזה אופן היו ההכנות לעבודה זו, ועל ידי-זה יודעים באיזה אופן צריכה להתבצע העבודה על-ידי השליח.

ד. ובהקדם הביאור בדיוק הלשון "כפי הרצון", דהיינו כפי הרצון – שמקשרים זה עם עניין הרצון דווקא:

ידוע החילוק שבין רצון לשכל⁴ – שבעניין השכל, גם כאשר חסר פרט מסויים, הרי זה עדיין עניין של שכל, מה-שאין-כן ברצון, אם ישנו איזה פרט שלא כפי הרצון, אזי אין זה כלל באופן ד"אמרתי ונעשה רצוני"^{4*}.

בהרצון גופא יכול להיות גם עניין של הידור ועד מהדרין מן המהדרין, אבל בהכרח שיהיו כל הפרטים, ורק אז ישנו מציאות הרצון, וכאשר חסר איזה פרט, לא נתקיים הרצון כלל. לכאורה, כיוון שהעבודה היא עבודה שכלית, על-פי שכל והבנה והשגה – כפי שדרש כ"ק מו"ח אדמו"ר והדגיש כמה פעמים שעניין הפצת התורה והמצוות והפצת המעיינות צריך להיות באופן של סדר מסודר, להתבונן בהחושים והכשרונות ותכונות הנפש של האדם

דמעות זולגות מעיניו של אביו, ופרץ בבכי, וגם הוא (כ"ק מו"ח אדמו"ר), שלא ידע כמה המדובר, בכה עמו ("עס האט זיך אים אויך געוויינט").

אחר-כך למד כ"ק אדנ"ע – בפני ארון הקודש פתוח – חצי פרק מאגרת-הקודש³ ד"ה חגרה בעוז מתניה, ופנה אל בנו, ואמר: בפניהם של אבותיי הקדושים (דהיינו האוהל שבו טמונים הצמח-צדק ואדמו"ר מהר"ש) הנני כורת ברית עמך.

מהיום הנני מוסר לך את העבודה בעסקנות הכלל בעניינים גשמיים ובעניינים רוחניים. והוסיף ואמר אודות המאמר חגרה בעוז מתניה: ראשית העבודה מתחילה ממתניים, ואחר-כך באים שכל ומידות. מתניים צריכים חגורה, ומהי החגורה – עוז, ומהו עוז – מסירת-נפש, ומהי מסירת-נפש – כך ולא אחרת ("אזוי און ניט אנדערש").

ומאז התחילה העסקנות והעבודה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, בעל השמחה, תחת הנהלת אביו, בהדגישו, הן בעניינים גשמיים והן בעניינים רוחניים, ולאחרי ההקדמה שזהו עניין של "עקידה", שלכן צריך על זה "כריתת ברית", שמעמידה את הדבר במעמד ומצב שהוא ההיפך דשכל, טעם ודעת.

ב. ולכאורה אינו מובן: לשם מה סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר כל זה – איך שהכניסו אותו בעבודה של עסקנות הכלל, מה נוגע לידע את כל הפרטים כיצד נעשה הדבר?

ומזה מוכח, שכדי לידע מהו תוכנה של העבודה, וכיצד צריכה העבודה להתבצע על-ידי השליח – צריכים לידע כיצד היתה ההכנה אל הכניסה לעבודה, שכן, הכנה לעניין צריכה להיות בהתאם אל העניין, ותנאי ואופני העבודה צריכים להשתקף בתנאי ואופני ההכנה לעבודה, ולולי שיודעים כיצד היתה

4* לשון חז"ל – תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. ועוד.

3 ס"א.
4 ראה סה"מ קונטרסים ח"ב שגב. ועוד.

דבר מלכות

שמדברים עמו וצריכים להשפיע עליו, כך, איכפת לו! ,אלא, שאין זה באופן שמחפשים נסיונות. – שנוגע כאן עניין השכל, הבנה והשגה – אם-כן, מה נוגע עניין הרצון? אך העניין הוא, שאימתי יכול השכל, הבנה והשגה, לפעול את העבודה – כאשר היסוד באופן שאי-אפשר להיות אחרת.

עבודתו של אברהם אבינו לא הייתה לחפש מסירות-נפש ולא בזה היה מונח – עניינו היה לפרסם אלוקות בעולם, באופן שאי-אפשר להיות אחרת

לזה הוא הרצון. ובאופן כזה – כאשר ניגשים לעבודה עם ההכנה המתאימה כהוראת הרביים – אזי ממלאים את העבודה "כפי הרצון".

ו. וכאשר יוצאים לעבודה לאחרי ההכנה וההקדמה באופן של עקידה, "כך ולא אחרת", כהוראת כ"ק אדמו"ר נ"ע, אזי מתגלה שכל הקשיים שהיו אין בהם ממש – כשם שהיה בנסיון העקידה: "אמרתי לך... העלהו, אסקתיה אחתיה"⁹, ואחר-כך נתקיים "הרבה ארבה את זרעך"⁸ ("וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק"⁹), ועד שלאחרי זה זכו לברכת יצחק: "ויתן לך האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ"¹⁰, הן כפשוטו בגשמיות, והן ברוחניות, כדאיתא במדרש¹¹ "מטל השמים זו מקרא ומשמני הארץ זו משנה וכו'".

ועל-דרך זה בנוגע לכל ההולכים בעקבותיו באופן האמור,

– שהרי "זרעו בחיים"¹², וכאשר הולכים לפי הדרכותיו והנהגותיו ועוסקים בהעניינים שמסר נפשו עליהם, נמשכים בזה כל ענייניו, ועד שהוא עצמו נמשך בזה (על-דרך מאמר

ד. ועל זה מורה ומסביר כ"ק אדמו"ר נ"ע, שההכנה לעבודה קשורה עם עניין של "עקידה", "כריתת ברית" ו"מסירת נפש", "כך ולא אחרת".

ואין נפקא-מינה במה כרוך הדבר; ייתכן שהדבר כרוך בעלות כסף, כוחות, זמן, ועד למסירות-נפש בפועל, אבל, היות שיש אצלו הנחה פשוטה שלא יכול להיות אחרת, אזי אין נפקא-מינה באיזה היזק או הפסד כרוך הדבר, כיוון שיודע שלא יכול להיות אחרת!

וכפי שמצינו אצל אברהם אבינו: תורת החסידות מדגישה כמה פעמים את העניין המיוחד במסירת-נפש של אברהם אבינו – שלא חיפש מסירת-נפש, אלא ידע שתפקידו לפרסם אלוקות בעולם, ואי-אפשר להיות אחרת ("אזוי און ניט אנדערש"), וכמילא, גם אם הדבר כרוך בניסיון דאור כשדים שהשליכוהו לכבשן האש, ועל-דרך זה בשאר הנסיונות, עד לניסיון האחרון, נסיון העקידה, "קח נא את בנך את יחידך גוי" – לא

---

(9) יהושע כד, ג.
(10) תולדות כז, כח.
(11) ב"ר פס"ז, ג.
(12) ראה תענית ה, ב.

(5) ראה ת"מ ח"י"ח ע"מ' 122. וש"נ.
(6) וירא כב, ב.
(7) פרש"י שם, יב.
(8) שם, יז.

דבר מלכות

רוחניים" – באופן ד"הרחב פיך ואמלאהו"¹⁴,
הן בנוגע להרחבה בהבנה והשגה בתורה,
כראיתא בגמרא¹⁵ "ברברי תורה הכתוב מדבר",
והן כפירוש רש"י ומפרשי התנ"ך¹⁶ ב"כל
תאוות לבך", מלמעלה מעלה עד למטה מטה,
שזוכים להרחבה ב"טל השמים ומשמני הארץ
ורוב דגן ותירוש", בבני, חיי ומזוני רוויחי.

(קטעים מהתוועדות י"ב בתמוז ה'תש"כ – בלתי
מוגה. תורת מנחם – התוועדות ה'תש"כ
כרך כח עמ' 193-198)

רוז"ל¹³ "כל תלמיד-חכם שאומרים דבר שמועה
מפיו כו", כיוון שהם עניינים שבהם הכניס
את כל עצמותו –

שמצליחים בעבודה למלא את התפקיד
שהטילו בהפצת היהדות ועד להפצת המעיינות
שיגיע גם לחוצה,

ועניין זה נעשה באופן ד"ויתן לך האלוקים
מטל השמים ומשמני הארץ", הן בגשמיות והן
ברוחניות – בהתאם לכך שהעבודה היא
"עסקנות הכלל בעניינים גשמיים ובעניינים

13) יבמות צו, רע"א.

14) תהילים פא, יא – הקאפיטל המתאים למספר
שנותיו של אדמו"ר מהוריי"צ שמתחילים לומר
מי"ב תמוז השתא [ה'תש"כ] (ראה סה"מ י"א

ניסן ח"א עמ' 1 ואילך. וש"נ).

15) ברכות נ,א.

16) ראב"ע, מצו"ד, ועוד.

גאולה היא גילוי האמת של העולם

”עמדו הכן כולכם!”

כל ענייני גאולה קשורים ושייכים לגאולה האמיתית והשלימה – ”כיוון דשם גאולה עלה”, ועל-אחת-כמה-וכמה בגאולה של נשיא הדור, ”שנשיא הדור הוא ככל הדור כי הנשיא הוא הכול”, ונשיא של דור זה, דור האחרון של הגלות, שהוא דור הראשון של הגאולה, ובפרט על-פי דברי נשיא הדור, בעל הגאולה, במכתבו הידוע לחגיגת י”ב תמוז הראשונה:

”לא אותי בלבד גאל הקב”ה בי”ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הקדושה, שומרי מצווה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה”, גאולה דכל ודכלל ישראל – הרי בוודאי שגאולה זו קשורה ושייכת ביותר לגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו.

ובפשטות – שמגאולת כ”ק מו”ח אדמו”ר בי”ב-י”ג תמוז באים תכף ומיד לגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, ובפרט שלפני עשרות שנים הכריז כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו ”לאלתר לגאולה” (כיוון שישנו כבר ”לאלתר לתשובה”), והודיע שכבר סיימו כל ענייני העבודה, ולא נשאר אלא לצחצח הכפתורים, ולעמוד מוכנים – ”עמדו הכן כולכם” – לקבל פני משיח צדקנו.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת חוקת, ז' בתמוז ה'תש”ג;
יתורת-מנחם – התוועדות ה'תש”ג, כרך ג, עמ' 408-407)

ריקוד של חסיד – ”אין עוד מלבדו”

בשעה שהגיעה בשורת הגאולה בי”ב תמוז, היה חסיד ששר ניגון ברוסית שתוכנו היה ”אין עוד מלבדו” (”ניעט ניעט ניקאווא קראמע יעווא אדנאווא”), וזה נתפרסם... ויש לומר הביאור בזה:

כל גלות משתלשל מה”גלות” (העלם) הראשון – שזהו כללות העניין דבריאת העולם, שנברא על-ידי ריבוי השתלשלות מדרגה לדרגה וריבוי צמצומים והעלמות כו', עד שנברא עולם מלשון העלם והסתר, ועד יתירה מזה – עולם הזה הגשמי ה”מלא קליפות וסטרא אחרא”, ו”כל מעשה עולם הזה קשים ורעים והרשעים גוברים בו”, אשר בהם נמצא האור האלוקי בגלות... וגאולה פירושה, שבהעולם [ובפרטיות – בגוף ונפש החיונית] מתגלה האמת, שמציאותו האמיתית הוא רק כלי להאור אלוקי [ולהנשמה] שמחיה אותו, כך שבכל פרט ופרט מהבריאה ניכר ”אמיתת המצאו”.

וזהו התוכן ד”אין עוד מלבדו”, שאין שום מציאות בעולם (”אין עוד”) ”מלבדו”, זאת אומרת שבמציאות העולם נרגש איך שכל מציאותו היא (לא נמצאו אלא מ)אמיתת המצאו”, שמציאות העולם גופא היא אלוקות – כפי שיתגלה בשלימות לעתיד לבוא.

ויש לומר, שמכיוון שכל העולם נברא בשביל ישראל, מובן שעל-ידי זה שהגאולה די”ב-י”ג תמוז גילתה את האמת בכל ישראל (ובכל הדרגות שבישראל), ההתקשרות העצמית דעצם של יהודי עם העצם דהקב”ה (”אמיתת המצאו”) – על-ידי זה ניתן הכוח לגאול את כל העולם כולו, שיתגלה שם אמיתת מציאותו – ”אמיתת המצאו”.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת חוקת ה'תשמ”ח;
יתורת-מנחם – התוועדות ה'תשמ”ח, כרך ג, עמודים 562-563)

כינוסי-תורה במוצאי החגים

”מי שביכולתו, ישתתף בכינוס-תורה בגופו, ומי שאין ביכולתו להשתתף בגופו, ישתתף במחשבתו” □ דברים שהרבי בחר לעסוק בהם כיהשתתפותי בכינוס-תורה, במרוצת השנים □ על כינוסים שנערכו בהוראת הרבי בארץ-הקודש ועל הערה חריפה מהרבי שקיבל אחד ה'יתמימים', ימים אחדים לפני חתונתו □ רשימה שלישית ואחרונה

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

רצון שה'כינוס תורה" יהיה בהצלחה רבה ומופלגה, ובאופן ד"פעולה נמשכת" שנת תורה ושנת שמחת-תורה שניהם גם יחד וכן שנה של הקהל".

ביום שמחת-תורה תשמ"ב (התוועדות) תשמ"ב, עמ' 269): "הכינוס-תורה נערך ברוב עם, ובוודאי שיוסיפו בזה עוד יותר כו".

ביום שמחת תורה תשל"ב (שיחות קודש' תשל"ב עמ' 84): "ושיהיה 'כינוסן של צדיקים' עליו אמרו חז"ל 'הנאה להם והנאה לעולם' ושזה ימשיך את אור התורה שיחזיר את העולם למוטב, והעולם יתנהג בהתאם לפסק-דין התורה, ויהווה הכנה לתורתו של משיח".

באחרון של-פסח תשל"ג: "יהיה זה כינוס של צדיקים שיפה להם ויפה לעולם, ותומשך חירות אמיתית על כל השנה כולה, ומתוך חירות מכל העניינים המבלבלים יוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות".

הנאה להם והנאה לעולם

"ה'כינוס-תורה' צריך להיות באופן דשקלא-וטריא בתורה, ביגיעה וכו'" — אמר הרבי ביום ב' דחג השבועות תשמ"א (שיחות-קודש כרך ג, עמ' 613). (באותה הזדמנות תבע לחזק את קביעות-העיתים בלימוד התורה, יגיעה ו"ללא קונצ'ים"...)

להלן לקט התבטאויות של הרבי, במרוצת השנים, לגבי הכינוסים, תוצאותיהם הרצויות והזכות להשתתף בהם:

"ויהי-רצון שתהיה השתתפות גדולה ביותר ב'כינוס', שאז קיימת המעלה של תלמוד-תורה דרבים ו'ברוב עם הדרת מלך'... ואפילו יתווסף יהודי אחד... וזה יהיה הכנה קרובה ל'ברוב עם הדרת מלך' לקבל פני מלכא משיחא ובקרב ממש" — משיחת יום ב' דחג השבועות תשל"ו.

"ובוודאי יהיה זה בהשתתפות כולם" — איחל הרבי באחרון-של-פסח תשל"ג.

ובהזדמנות אחרת אמר: "ובעזרת ה' יתברך יהיה גם השנה כמדי שנה, ייטלו חלק אורחים וכן מקומיים כו'..."

"וכולם ישתדלו, יהיו ויטלו חלק בדיבור או בשמיעה או בשניהם" — התבטא הרבי בחג-השבועות תשכ"ג (שיחות-קודש תשכ"ג, עמ' 391).

"ויהי-רצון שיהיה בהצלחה רבה, והכינוס יביא לידי מעשה, לימוד התורה וקיום המצוות בהידור מתוך שמחה וטוב לבב" — משיחת יום שמחת-תורה תשכ"ט (שיחות-קודש תשכ"ט, כרך א, עמ' 91).

בחודש תשרי תשמ"ה (ה'תוועדות' תשמ"ח, כרך א, עמ' 371) אמר הרבי: "ויהי-

ניצוצי רבי

‘השתתפותו’ בכינוסים:
”השתתפותי... היא בהעניינים שבתורת הנגלה שנתבארו בהתוועדות זו” – משיחת שבת-קודש פרשת בראשית תשכ”ח (התוועדות ב, סעיף י”ג).

”כיוון שהשתתפותי בגופי איננה יכולה לצאת לידי פועל, מכמה סיבות, נהוג שבכל פעם אומרים כמה מילים, בתור השתתפות בהכינוס, על-כל-פנים בקיצור” – משיחת יום ב’ דהג השבועות תשל”א (שיחות-קודש תשל”א, כרך ב, עמ’ 236).

”השתתפותי בכינוס היא בעניינים שבחלק הנגלה שדובר בהם בהתוועדות” – משיחת שבת-קודש פרשת בראשית תשכ”ז (שיחות-קודש תשכ”ז, כרך א, עמ’ 311).

ביום ג’ דחול המועד פסח תשל”ט הורה הרבי להרב משה-פנחס הכהן כ”ץ, הגבאי דבית-המדרש 770, להכריז אודות ה’כינוס תורה’ והוסיף (בחיוך רחב): ”הרי לא הכריזו שכולם מוזמנים (להשתתף)...”

מאוחר יותר, באחרון-של-פסח, לאחר ברכת המזון נתן הרבי להרב מנטליק את המצות, היין והמים עבור ה’כינוס תורה’, והורה לו להכריז שהכינוס יתקיים למחרת (ולא ביום א’). כשהכריז על קיום הכנס בשעה 12 שאל הרבי בחיוך: ”היכן?” והכריז הרב מנטליק: ”בבית המדרש של כ”ק אדמו”ר שליט”א”.

בונים את העולם באופן חדש

”ה’כינוס תורה’ שמתקיים אחרי שמחת-תורה מהווה התחלה טובה לשנה החדשה, וימשיכו זאת עד להבנה, הסברה והעמקה. וכאשר יהיה ‘וסלסלה’ אזי ‘ותרוממך’. ייתן ה’ יתברך רוממות בתורה מכאן ולהבא, ובפרט על-ידי ‘כינוס – תורה’ שנהיה בפלפול חברים ושקלא-וטריא בתורה” – משיחת יום שמחת-תורה תשל”ב (שיחות-קודש תשל”ב עמ’ 84).

גם ביום שמחת-תורה תשמ”ב (התוועדות) תשמ”ב, כרך א, עמ’ 311) מתבטא הרבי: ”נהוג לערוך ‘כינוס-תורה’ לאחרי כל יום-טוב, על-

”כפי שהונהג זה כמה שנים שבזמן סמוך לסיום החגים – למחרתו – נקבע ‘כינוס תורה’. יהיה זה אפוא בהשתתפות טובה, ושיחדשו בתורה מכוון אל האמת בשקלא וטריא בתורה, עד להלכה למעשה ואזי – כנאמר בזוהר – ‘הקב”ה חדי בפלפולא דאורייתא” – אמר הרבי בשבת-קודש פרשת בראשית תשכ”ז (שיחות-קודש תשכ”ז, כרך א, עמ’ 113).

”כינוס תורה בו משתתפים כדי לומר דברי תורה, או לשמוע דברי תורה” – שמחת-תורה תשל”ב (שיחות קודש תשל”ב עמ’ 84).

ביום ב’ דהג השבועות תשל”ט אמר הרבי:

נהוג שמיד אחר זמן מתן תורתנו מתקיים ‘כינוס תורה’. כינוס זה מתקיים אחרי צאת החג [כבר התפללו מעריב, עשו הבדלה על כוס וכו’ וללא כפי ההנהגה בשבת ויום-טוב] – מתאספים, אפוא, יחדיו כדי להדגיש שמיד אחר “זמן מתן תורתנו” ממשכים ביתר שאת וביתר עוז את עניין לימוד התורה ובאופן דלימוד התורה ברבים, ויזכות הרבים מסייעתם’ ובאופן דיכינוסן של צדיקים אשר ‘הנאה להם והנאה לעולם’.

השתתפות גם במחשבה

כך אמר באחרון-של-פסח תש”נ (‘תורת-מנחם – התוועדיות’ תש”נ, כרך ג, עמ’ 78):

ולכל לראש יכריזו על-דבר הכינוס-תורה, המקום והזמן, וכל שאר הפרטים הקשורים עם הכינוס-תורה, והעיקר שכולם ישתתפו בהכינוס-תורה, כל מי שיש ביכלתו ישתתף בהכינוס-תורה וגופו ומי שאין ביכולתו (מאיזה סיבה שהיא) להשתתף בגופו ישתתף במחשבתו, וכיוון שבמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא (ראה כתר-שם טוב, הוספות סליח ושי”ג) הרי זה נחשב כאילו נמצא בגופו במקום שבו נערך הכינוס-תורה. ובפרט שמעלת המקום שבו נערך הכינוס-תורה בית-הכנסת ובית-המדרש של כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא זורנו – מועילה ומסייעת להחשב כמו שנמצא גם בגופו.

עיקרו בנגלה תורה

ומכאן להתבטאויות של הרבי על

ניצוצי רבי

החידוש שבמתן-תורה...

כינוס ב"יום אחד"

בשנת תנש"א ('התועדויות' תנש"א, כרך א, עמ' 209), אמר הרבי:

בשנה זו שאסרו-חג חל ביום השבת, עורכים הכינוס למחרת... ביום ראשון שנקרא בתורה "יום אחד", "לפי שהיה הקב"ה יחיד בעולמו" (פירוש רש"י על הפסוק בראשית א, ה – מב"ר פ"ג, ח). ובה מודגשת השייכות לגאולה האמיתית והשלימה... שאז יתגלה... ש"הקב"ה יחיד בעולמו". ובהדגשה יתירה ביום ראשון זה שבא בהמשך ובסמיכות לשמחת-תורה שאז אומרים "אתה הראת לדעת גוי אין עוד מלבדו".

בשבת-קודש פרשת בראשית תשמ"ח ('התועדויות' תשמ"ח, כרך א, עמ' 366) מציין הרבי ש"מצד הקביעות דשמחת-תורה בסמיכות ליום השבת, דוחים עניין זה ליום שלאחר-יזה – על-דרך "הקהל שחל להיות בשבת מאחרין ולא מקדימין" (מגילה ה, א – במשנה; רמב"ם הלכות חגיגה בסופן).

"ומכיוון שבשנה זו חל אסרו-חג בשבת, שאז מוגבלת ההשתתפות בכינוס-תורה רק עבור אלו הנמצאים כאן, מכיוון שאי-אפשר להשתמש במכשירים הידועים כדי שישמעו את הדברים במקומות רחוקים – אי לזאת עורכים את הכינוס-תורה ביום ראשון, שהוא מוצאי שבת קודש. ובוודאי יכריזו עתה אודות המקום והזמן המדוייק דה'כינוס תורה'..." – אמר הרבי בהתועדות שבת-קודש פרשת בראשית תשמ"ה ('התועדויות' תשמ"ה, כרך א, עמ' 466).

כיוצא בזה אמר באחרון-של-פסח תשמ"ט ('התועדויות' תשמ"ט, כרך ג, עמ' 62-61):

ובקביעות שנה זו, שמחרת הפסח הוא ערב שבת – מתחיל הכינוס תורה, בערב שבת, והמשכו ביום ראשון לאחר השבת, שאז, יוכלו להשתתף בהכינוס תורה גם מערי השדה (מה-שאינן-כן בערב שבת שלא יוכלו לבוא ולהשתתף בהכינוס תורה) כדי שלא יגרע במעשיהם ועבודתם ופירותיהם במקום מושבם ביום השבת) ואם יוסיפו גם כן

אחת-כמה-וכמה לאחר שמחת-תורה".

מהו הקל-וחומר? ובכן, ביום שמחת-תורה תשמ"ז ('התועדויות' תשמ"ז, כרך א, עמ' 395) מבאר הרבי תוך כדי דיבור: "בקשר ל'כינוס-תורה' שמתקיים באסרו-חג דשמחת-תורה, במכל-שכן מעריכת 'כינוס-תורה' בכל המועדים, שהרי בשמחת תורה מודגש במיוחד עניין התורה, עד ל'כתר תורה!'. "

בהתועדות יום שמחת-תורה תשכ"ט (שיחות-קודש תשכ"ט, כרך א, עמ' 91) אומר הרבי בין השאר: "שקלא-וטריא בענייני תורה, שכן זו אחת הדרכים שבהן נקנית התורה – בפלפול חברים, וזהו עניינו של ה'כינוס תורה', 'יפה להם ויפה לעולם' ובכך בונים את העולם באופן חדש לגמרי. מכל העניינים שדובר בהם בהתועדות ישנם כאלה שיכולים להיות בתור השתתפותי בכינוס..."

"תגדל תשוקתם לתורה"

עד כדי כך היה העניין חשוב אצל הרבי, שהרבי טרח להתייחס לקביעות שבו מתקיים ה'כינוס-תורה'. להלן כמה דוגמאות:

שיחה ארוכה בעניין מחלוקת המגן-אברהם ואדמו"ר הזקן לגבי 'יום טובח' השמיע הרבי בהתועדות יום ב' דחג השבועות תשכ"ט. בסיום הביאור התבטא (שיחות-קודש תשכ"ט, כרך ב, עמ' 154):

זהו ביאור העניין על-פי נגלה, והדברים הם כהשתתפותי ב'כינוס תורה' שהונהג מכמה וכמה שנים, ובוודאי ישתתפו כולם בעניין וביתר שאת וביתר עוז מכל פעם, שכן הדבר יתקיים ביום א' בשבוע ובהתאם לנאמר בשולחן-ערוך לגבי הנהגת תלמידי-חכמים שכל השבוע יגיעו בתורה, נחים הם בשבת ועסוקים בעונג שבת – ממילא תגדל תשוקתם לתורה אחרי ההפסק של שני ימים (בשל הקביעות של חג השבועות שבהם הדגש הוא על הילכס' דבר שהצריך טירדות והכנות לכבוד ועונג שבת וכן דיוס-טוב).

ויהירצון שהכינוס יהיה (כדברי המשנה בסנהדרין) כינוסן של צדיקים טוב להם – ויתר על כן – טוב לעולם, והרי 'לקח טוב נתתי לכם, זהו

ניצוצי רבי

לאחרי יום ראשון – מה טוב ומה נעים.

עניינים שהזמן גרמא

בעניין הסוגיות שבהן בחר לעסוק כהשתתפות ב'כינוס תורה', התבטא הרבי בחג השבועות תשמ"א (שיחות-קודש תשמ"א, כרך ג, עמ' 613):

ישנם ריבוי עניינים שאפשר לדבר אודתם, שהרי התורה "ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים" – אבל-אף-על-פי-כן קדימה לדבר אודות עניין שהזמן גרמא (כפי שנהוג לגבי שאלות הלכתיות להקדים הנוגע לפועל):

ביום ב' דחג-השבועות תשל"ח דיבר הרבי כהשתתפות ב'כינוס תורה' בנושא האיסור לקבוע טיפול רפואי בתוך ג' ימים לפני השבת (השיחה נרפסה בלקוטי-שיחות כרך ט"ז עמ' 518-521; ומשם ב'שערי הלכה ומנהג', כרך א, עמ' רלד ואילך). כשהרבי דיבר על-כך סיפר בין השאר (שיחות-קודש תשל"ח, כרך ב, עמ' 460):

בדידי הווה עובדא – כתב לי משהו שעליו לעבור טיפול רפואי ביום פלוני, וממילא מבקש שאזכירנו על הציון לברכה ולהצלחה. השבתו שאמלא את בקשתו תכף (למרות שזהו עניין שאמור להתקיים בעוד שניים-שלושה חודשים), ברם מחובתי וזכותי להבהיר עניין עיקרי כי טיפול שנקבע ליום ו' ערב-שבת-קודש כרוך בשאלה הלכתית ברורה!...

נסקור אפוא כמה נושאים שנאמרו כהשתתפות ב'כינוסי התורה':

בהתוועדות יום שני של חג השבועות תשכ"ז הקדיש הרבי שיחה לסגולת השמירה במצוות מסויימות כתפילין ומזוזות, בקשר עם תחילת הפעילות במצוות תפילין (אחר-כך הוסב שמו ל'מבצע תפילין'), בתור סגולה לטובת המצב בארץ-הקודש (שיחות-קודש תשכ"ז, כרך ב, עמ' 152).

ביום שמחת תורה תשל"ל (שיחות קודש' תשל"ל כרך א' עמ' 123) אמר הרבי: ביאור ענייני הנגלה קשורים בעובדה שלמחרת יתקיים כינוסי-תורה, ייטלו אפוא את מה שנתבאר לעיל הסיום דמסכת מנחות והן

ולכן יעלו למעלה ויכריזו עתה אודות ה'כינוס תורה' כאן – ביום השישי והמשכו ביום ראשון, כולל גם ההכרזה וההתעוררות שיחליטו עתה לערוך 'כינוסי תורה' גם במקומות שמאיה סיבה שתהיה לא הונהג עדיין מנהג זה.

והי-רצון שמהם יראו וכן יעשו גם בכל שאר המקומות, ובפרט כשרואים שמוסיפים עוד יותר (במקומות שכבר נתקבל המנהג) הן בכמות והן באיכות, כולל גם הוספה במספר המשתתפים בה'כינוס-תורה' יותר מאשר על-דרך הרגיל בשנים הקודמות, ומתוך שמחה וטוב לבב.

והעיקר – שעלידי פעולה זו יתוסף עוד יותר בהזריות דביאת משיח צדקנו...

וחזר על כך בהתוועדות שבת-קודש פרשת אחרי הסמוכה (שם עמ' 72):

יש לעורר גם אודות עניין שבא לאחרי ובהמשך לחג הפסח – המנהג בשנים האחרונות לערוך ה'כינוס-תורה' מיד לאחרי חג הפסח, ובקביעות שנה זו שה'כינוס-תורה' התחיל בערב שבת, ונמשך (במוצאי שבת) יום ראשון – הרי זה שייך גם ליום השבת (שבו נעשית השלימות דכל ענייני הפסח) שהוא באמצע ה'כינוס-תורה'.

ויש לקשר זה עם המנהג ללמוד מסכת אבות בשבת הראשונה לאחרי הפסח שהתחלתה בכללות עניין דקבלת התורה – ימשה קיבל תורה מסיני ומסרה כו" עד לכל אחד ואחד מישראל.

להוסיף בתורה ביום חול

"ובקביעות שנה זו (כאשר יום טוב שני של גלויות דחג השבועות הוא ביום השבת) הרי בנוסף ללימוד התורה ביום השבת כמו שלמדים מ"ויקהל משה", להקהיל קהילות ביום השבת כדי ללמוד תורה עם בני-ישראל מתקיים הכינוס ביום ראשון, כדי להוסיף, כאמור, בלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז ביום חול... ומתורה נמשך הדבר בעולם..." – התבטא הרבי ביום ב' דחג-השבועות תשל"ט (סעיף ל"ז וראה גם סעיף נ"ו).

ניצוצי רבי

אמר הרבי ('התוועדיות' תשמ"ח, כרך ג, עמ' 435):

ובהתחשב עם קוצר הזמן, שהרי צריכים לברך ברכת-המזון ולהתפלל ערבית כו' – נסיים בדבר המשמח להכריז על-דבר הכינוס-תורה שיתקיים מחר, אסרו-חג, ולהזמין את כל המסובים כו'.

וכנהוג בכל שנה – לומר גם עניין בנגלה דתורה בתור השתתפות בכינוס-תורה, ובהמשך להמדובר לעיל על-דבר הדגשת עניין העשייה, הקדמת נעשה לנשמע – ידובר עתה בעניין מעשה וכוונה, שזהו התוכן דנעשה ונשמע.

בשיחת אחש"פ תנש"א דיבר בענין 'אימתי הן תמימות' בתור השתתפות ב"כינוס תורה" שמתקיים באסרו-חג והוגה על-ידו ('התוועדיות' תנש"א ח"ג עמ' 101-89).

בשיחת יום ב' דחג-השבועות תנש"א דיבר בענין "תורה חדשה מאתי תצא" בתור השתתפות ב"כינוס תורה" שמתקיים באסרו-חג והוגה על-ידי הרבי (שם עמ' 294-287). ובאחרון של פסח תשמ"ח – על דבר הנהגות יום הולדת.

בהתוועדות יום ב' דחג השבועות תשל"ט אומר הרבי: ישנו ענין בנגלה הקשור בדברי חז"ל "דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל", השיך במיוחד לקביעות שנה זו, ששבעה בסיון (יום ב' דחגה"ש, שהינו גם זמן מתן תורתנו") חל ביום השבת.

השתתפות כפולה

בליל שמחת-תורה תשמ"ח ('התוועדיות' תשמ"ח, כרך א, עמ' 313-312) אמר הרבי עניין בנגלה בנושא קריאת פרשת המלך על-ידי אגריפס. בדבריו הדגיש הרבי "אשר עניין זה הוא גם בתור השתתפות ב'כינוס תורה' שנוהגים לערוך בסמיכות ליום-טוב".

להפתעת הקהל, בשבת-קודש פרשת בראשית (שם עמ' 366) הודיע הרבי כי "תהיה השתתפות נוספת בהכינוס-תורה", והרבי אמר ביאור בעניין "זכר למצוות הקהל" (שם עמ' 371-366).

המדובר בענין מנהגי חב"ד בשינה בסוכה ונוי סוכה אע"פ שבגופי, מצד כמה סיבות אינני משתתף באותו מקום ובאותו זמן.

בחג השבועות תשל"ג ביאור בגדר "ציבור" (שהתחדש במתן-תורה).

בשבת-קודש פרשת בראשית תשל"ד – בגדר מצוות הקהל.

באחרון-של-פסח תשל"ד דן הרבי בגדר ברכת "שהחינו".

יום ב' דחג השבועות תשל"ד – בגדר "תורה ונבואה".

בהתוועדות אחרון-של-פסח תשמ"א ביאר פרטים במצוות כתיבת ספר-תורה בזמן הזה (בהמשך למבצע ספר-תורה שעליו הכריז הרבי ב"א ניסן של אותה שנה), זאת לאחר שציין את הקשר של אחרון-של-פסח למתן תורה.

ביום ב' דחג השבועות תשמ"ו ביאר הרבי את דברי המכילתא "כשם שקיבלתם מלכותי קבלו גזרותיי" ('התוועדיות' תשמ"ו, כרך ג, עמ' 528-527).

ביום שמחת-תורה תשמ"ב ביאר הרבי (על-פי נגלה) מדוע אין עושים שמחת-תורה בחג השבועות "זמן מתן תורתנו" ('התוועדיות' תשמ"ב, כרך א, עמ' 319-311).

הקדמת נעשה לנשמע

באחרון-של-פסח תשמ"ג – חקר כמה עניינים בריני הסיבה, צליית הפסח, חגיגה הבאה עם הפסח ובהשפעתו של חג הפסח על שאר הרגלים.

באחרון-של-פסח תשמ"ז אומר הרבי ('התוועדיות' תשמ"ז, כרך ג, עמ' 136): "בהמשך להמדובר בנוגע להדגשת עניין החינוך בחג הפסח – הרי, כאן המקום והזמן להתעכב על גדר החיוב דחינוך בהלכה, בתור השתתפות ב'כינוס תורה' שנערך כרגיל באסרו-חג". הוגה לאחר מכן כ"גדר החיוב דחינוך" משיחות אחרון-של-פסח שבת פרשת שמיני ה'תשמ"ז (ונדפס שם עמ' 118-112).

בהתוועדות יום ב' דחג-השבועות תשמ"ח

ניצוצי רבי

ביום שמחת-תורה תשל"ה המשיך לבאר את סיום מסכת סוכה שהחל לבארו בו' תשרי, והוסיף פרטים בתגובה לשאלות שנשאלו. בשבת בראשית תשכ"ח ביאר עניין שבא בהמשך לדבריו בליל שמחת-תורה, בביאור הכלל "הנח להם לישראל, אם אינם נביאים בני נביאים הם" – היפך הכלל ש"תורה לא בשמים היא".

באחרון-של-פסח תשל"ג המשיך לבאר את סיום מסכת כתובות שהחל בביאורו בי"א ניסן. באחרון של פסח תשל"ט – בענין מינוי קטן לקרבן פסח (ראה 'שיחות קודש' תשל"ט כרך ב' עמ' 528).

באחרון-של-פסח תשד"מ המשיך את ה'הדרן' על מסכת תענית וספר הרמב"ם בהמשך למה שהחל לבאר בהתוועדות י"א ניסן.

הקדמה - ניגון שמח

"כיוון שקבלת התורה צריכה להיות בשמחה ובפנימיות – נתחיל בניגון שמח, ובהחלטה להמשיך העניינים בפנימיות", הקדים הרבי קודם להשתתפותו ב'כינוס-תורה', ביום ב' דחג השבועות תשכ"ד.

השתתפות בשיעור היומי ברמב"ם

באחרון-של-פסח תשד"מ ובהתוועדות הסמוכות הכריז הרבי על-דבר תקנת לימוד היומי בספר משנה-תורה להרמב"ם. מאז, חלק מהשיחות שנאמרו כהשתתפות ב'כינוס-תורה' היו בספר משנה-תורה או לפחות קשורות בו. כך אמר ביום שני של חג-השבועות תשד"מ ('התוועדות' תשד"מ, כרך ג, עמ' 1947):

בנוגע להשתתפות על-ידי דבר תורה – הרי מכיוון שלאחרונה הולך ומתפשט לימוד שיעור קבוע בספר 'משנה תורה' (יד החזקה) להרמב"ם, נתעכב על עניין ברמב"ם הקשור עם השיעורים דימים אלו...

וביום שני של חג השבועות תשמ"ה ('התוועדות' תשמ"ה, כרך ד, עמ' 2222):

ביום שמחת-תורה תשל"ה (שיחות-קודש תשל"ה, עמ' 109 ואילך) השמיע הרבי ביאור בנוסף לסיום מסכת סוכה (שהמשיך לבארו בהמשך לו' בתשרי) בעניין מצוות מחיית זרעו של עמלק (הקשור לשמחת תורה)!

וביום שמחת-תורה תשל"ו (שיחות-קודש תשל"ו, עמ' 143): "מכיון שמחר צריך להתקיים הכינוס-תורה הרי בנוסף להמדובר לעיל... יש להוסיף ביאור בענין מכשירי-מצווה (באתרוג, סוכה, תשובה ותפילה)..."

בחג השבועות תשל"ז דיבר הרבי על שני נושאים: א) ויכוח הבייתוסים ורבי יוחנן בן זכאי בנוגע לעצרת אחרי השבת, ב) על מחלוקת הראשונים לגבי פסיקת הלכות אם בטעמיהן או לאו ובנוגע ללימוד התורה.

בשבת בראשית תשד"מ: א) קביעות השנה (מעוברת), ב) תוספת שבת ויום-טוב.

"ובהתאם למנהג להשתתף בכינוס-תורה על-ידי אמירת דבר תורה הנה, בהוספה על המדובר בלילות דחג הסוכות אורות שיטת הרמב"ם בנוגע לשיר של יום דחג הסוכות, ידובר עתה בעניין נוסף בהמשך למוזכר בתחילת החודש אודות בית דינו של הרי"ף על-דבר הסמיכה וקידוש החדשים על-פי הראייה – אמר הרבי בשבת-קודש פרשת בראשית תשמ"ח ('התוועדות' תשמ"ה, כרך א, עמ' 477-466).

השתתפות ב'המשכים'

פעמים רבות הייתה השתתפותו של הרבי בביאור נושא או בעריכת 'סיום' מסכת שהחל בו בהתוועדות סמוכה. הנה כמה דוגמאות:

ביום ב' דחג השבועות תשמ"ב – המשיך לביאור ה"סיום" במסכת סוטה שהחל באמירתו בהתוועדות ערב חג השבועות ('התוועדות' תשמ"ב, כרך ג, עמ' 1589-1582; שיחות-קודש תשל"ה).

באחרון-של-פסח תשל"ה המשיך לבאר את הגדרים ד'לראות ולהארות' – בהמשך לדבריו בהתוועדות י"א ניסן.

ניצוצי רבי

לפועל אמר עניין בנגלה (חקירה בסיום הלכות תרומות לרמב"ם – בנוגע לספק חיוב דרבנן ביחס לברכה על תרומה דאורייתא) רק בהתוועדות שבת-קודש פרשת אחרי הסמוכה ('התוועדויות' תשמ"ט, כרך ג, עמ' 73). לפועל ציין הרבי כי מכיוון שבדרך-כלל ההשתתפות ב'כינוס-תורה' היא בהתוועדות דאחרון-של-פסח, שבו סיימו לומדי השיעור היומי (דג') פרקים ליום) הלכות תרומות – מתאים שההשתתפות תהיה בשקלא-אטריא בדברי הרמב"ם בסיום הלכות תרומות. (ובדרך-אגב ציין גם את הקשר לחג-הפסח).

גם באחרון-של-פסח תש"נ ('התוועדויות' תש"נ, כרך ג, עמ' 78) אמר הרבי:

כיוון שביום שלומדים שיעור זה נערך גם 'כינוס-תורה' על-פני המנהג מכמה-זכמה שנים (עוד לפני התקנה דלימוד הרמב"ם), לכן יש לקשר הסיום ברמב"ם עם הכינוס-תורה.

הרבי ביאר (שם עמ' 83-79) את דברי הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל (השיעור דאסרו-חג) "לא שבט לוי בלבד אלא כל איש כו' הרי זה נתקדש קודש-קדשים".

לפרסם גם בדפוס

"האמור לעיל אודות נצחיות התורה – הרי זה גם בתור השתתפות ב'כינוס תורה' שיערך מחר, ביום ו' ערב שבת-קודש, והמשכו ביום א'. ...ומכאן באים לעניין הנוסף בתור השתתפות ב'כינוס תורה' – הצד ההלכתי שבדבר התעסקות בהשפעה על בני נח לקיים ו' מצוות שלהם..." – אמר הרבי ביום ב' דהג השבועות תשמ"ג ('התוועדויות' תשמ"ג, כרך ג, עמ' 1576-1575) כשהוא מבקש:

כדאי ונכון שירכזו את כל השאלות ביחד עם המענה הפשוט לכל שאלות אלו, כולל מה שדובר בזה בהתוועדויות האחרונות, ויסדרו זאת באופן מסודר, לכל לראש – ב'כינוס תורה', ואחר-כך גם בדפוס, ויפרסמו...

מ'כינוס תורה' לגאולה

וכך איחל הרבי בהתוועדויות יום שמחת-

יש להתעכב גם על הלכה פרטית השייכת לשיעור היומי דלימוד הרמב"ם במחזור שני, ועניין זה יהיה גם בתור השתתפות ב'כנס תורה' שיתקיים ב'אסרו חג'.

באחרון-של פסח תשמ"ו אמר הרבי ('התוועדויות' תשמ"ו, כרך ב, עמ' 155):

שיעור היומי ברמב"ם הוא... נהוג גם לומר עניין בנגלה דתורה בתור השתתפות ב'כינוס תורה'... ולכן, יש לבחור בהלכה בשיעור היומי שיש לה קשר ושייכות גם לשיעור ד'אסרו חג' – שבו מתקיים הכינוס תורה, אשר השתתפות בו היא על-ידי הדברים דלקמן.

[הרבי ביאר את פלוגתת הרמב"ם והראב"ד בעניין טיבול מצה בחרוסת, והמשיך בביאור הקשר הפנימי שבין 'חרוסת' וחיבורה עם מצה ומרור – ראה 'התוועדויות' שם עמ' 166-155].

גם באחרון-של-פסח תשמ"ה ('התוועדויות' תשמ"ה, כרך ג, עמ' 1823):

נהוג לומר עניין בפלפולה של תורה בתור השתתפות ב'כינוס תורה' שנערך מכמה שנים (יותר מג' שני חוקה) ב'אסרו חג' – על-כל-פניו בקיצור, ובאופן של נקודה כו'.

לפועל ביאר הרבי בהרחבה ובהפלאה את השיעור היומי ברמב"ם – התחלת פרק שלישי בהלכות תלמוד תורה.

לאחר מכן אמר (שם עמ' 1842):

ויהירצון שה'כינוס-תורה' – שבו יחזרו בוודאי חלק מהדברים שנאמרו לעיל בתור השתתפות – יהיה בהצלחה רבה...

באחרון-של-פסח תשמ"ז, בנוסף לביאור עניין בנגלה בגדר חובת חינוך, אמר הרבי: "כמו כן נהוג להתעכב על שיעור היומי ברמב"ם, אשר, גם עניין זה (נוסף על המדובר לעיל) הוא בתור השתתפות ב'כינוס תורה' – המקדש באיסורי הנאה מדרבנן. ('התוועדויות' תשמ"ז, כרך ג, עמ' 144-146).

"הרי זה נתקדש קודש-קדשים"

בשנת תשמ"ט עורר הרבי באחרון-של-פסח על-דבר ההשתתפות ב'כינוס-תורה', אך

ניצוצי רבי

תורה תשמ"ו ('התוועדות' תשמ"ו, כרך א, עמ' 404):

ויהירצון אשר מיכניס-תורה שמתקיים באסרו-חג, לאחר ובהמשך להתחלת היכנוס' על-ידי ההשתתפות בדבר-תורה האמור לעיל [ובפרט כאשר מקשרים זאם עם דבר גשמי – נתינת חלה ומים מהתוועדות זו עבור היכנוס-תורה] – נזכה במהרה בימינו ממש, בעגלא דידן, לכינוסם של כל אחד ואחת מבני-ישראל כאשר יקויים הייעוד 'קהל גדול ושובי הנה'.

וביום שמחת-תורה תשמ"ז ('התוועדות' תשמ"ז, כרך א, עמ' 396):

"ויהירצון שכינוס-תורה זה יהיה הכנה קרובה לכינוסם של כל ישראל – יחד שבטי ישראל, על-ידיה שמבטלים את סיבת הגלות.

ובהזדמנות נוספת:

וכן תהיה לנו – הצלחה בכינוס זה, ומכינוס זה – לכינוס האמיתי ד"ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", שכן המושג ד'כינוס' נופל על דברים שהיו מפורזים ונתכנסו יחדיו, בדוגמת ה"כינוס-תורה", שנאמרים בו ריבוי עניינים, שכל אחד מהם הוא עניין בפני-עצמו, ואף-על-פי-כן נאמרים ונשמעים כולם באותו "כינוס תורה", 'כינוס' לשון יחיד – שאז יהיה גם העניין ד'הנאה להם והנאה להם" בתכלית השלימות.

ביום ב' דחג השבועות תשמ"ח איחל הרבי:

ויהירצון שהדיבור בכל האמור לעיל – בתור השתתפות ב"כינוס תורה" שגם בו מודגש עניין הליקוט "כינוס של צדיקים הנאה להם והנאה לעולם" – יפעל פעולתו בעבודת כל אחד ואחד מישראל, והעיקר – שימהר ויזרז את פעולת הכינוס והליקוט על-ידי הקב"ה..."

מה'קיצור' נבוא לאריכות

בריבוי פעמים הדגיש הרבי כי "בקיצור על כל פנים" נתעכב עתה על עניין מסויים בנגלה דתורה (ראה לדוגמה – שיחת חג השבועות תשמ"א). וכיוצא בזה: "על-כל-פנים בקיצור, באופן של נקודה כו" (יום שמחת-תורה תשמ"ט – 'התוועדות' תשמ"ט, כרך א, עמ' 250). "ומפני העייפות כו" – בקיצור על-כל-

פנים" (שבת-קודש פרשת בראשית תשמ"מ – 'התוועדות' תשמ"מ, כרך א, עמ' 374).

בהתוועדות יום ב' דחג השבועות תשל"ט אמר (שיחת-קודש תשל"ט חלק ג, סעיף ל"ד, עמ' 85):

רגילים בכל שנה, בתור השתתפות ביכנוס תורה – לאמר עניין בנגלה, על-כל-פנים בקיצור. ויהי רצון שמקיצור זה יבוא לאריכות בלימוד התורה בד בבד עם כל ענייני תורה כולל... בענייני הרשות... ושיראו בגילוי האמת – שתורה הינה בעלת-היבית על העולם.

כללות עניינו של משה רבנו כמו שכתוב "זכרו תורת משה עבדי" שמוסב בפשטות על נגלה דתורה, והדבר כולל גם ענייני פנימיות התורה אשר כידוע בשעת מתן-תורה היו (לא באופן של לימוד, אלא באופן של ראייה...)

כינוס בכפר-חב"ד, בהוראת הרבי

בשנת תשל"א הורה הרבי לערוך בכפר-חב"ד 'כינוס תורה' גם בארצנו הקדושה. בכינוס זה שנערך באסרו-חג הסוכות התקיים הכינוס בהיכל הישיבה בכפר-חב"ד. על מה שהתרחש באותו כנס אנו קוראים בדיווחי הרה"ח הרב אפרים (ז"ל) וולף:

"כ"ז תשרי תשל"א

"כ"ק אדרמ"ר שליט"א

"אתמול נערך כנס תורה בהיכל הישיבה בכפר-חב"ד, היה לפי ערך מוצלח מאוד. נכחו קהל של כשלוש-מאות איש מאנ"ש עם התמימים. הכנס החל בשעה ארבע לאחר תפילת מנחה. פתח את הכנס ר' אפרים שי' ומסר את ההוראה שהייתה דרך הטלפון וכן תוכן קצר שנתקבל על-דבר ההקפות של שמחת-תורה. אחר-כך דיבר הרב מרא-אתרא הרב גרליק. אחר-כך לפי הסדר: הרב לנדא אב"ד דב"ב, הר נחום שי' טרבניק ראש ישיבת תומכי-תמימים כפר-חב"ד, הרב מאיר גרוזמן בתור ר"י בתו"ת ונציג התלמוד תורה דכפר-חב"ד, הרב יודסין בתור רבני אנ"ש דתל-אביב, הרב יחיאל-מיכל דוברסקין נציג הרבנים והעיר חיפה, הרב משה לנדא ר"י תו"ת ורבני

ניצוצי רבי

התמים משה הבלין אמר פלפול. הכינוס החל בשעה אחת בלילה לאחר אמירת תהילים והסתיים לערך בשעה 2:30 אחר חצות. לאחר מכן חזר הרב אברהם-צבי כהן את המאמר "הללו את ה'". נכחו במקום כחמישה מניינים. בכותל המערבי חזר המאמר ר' שלום-דוב קסלמן מכפר-חב"ד. נכחו גם כמה מניינים. כמו כן חזרו המאמר בשיכון חב"ד בירושלים ובישיבת תורת-אמת.

כינוס-תורה בנחלת-הר-חב"ד

"בנחלת-הר-חב"ד נערך גם כינוס תורה. הפותח הרב יהודא ירוסלבסקי והוא גם נעל את הכנס. כמו-כן דיברו באותו הכנס ר' יחזקאל כהן, ר' שלמה בלאגן, ר' שמואל גיטלין, ר' אברהם זלצמן, ר' משה-חיים מיכאלשוילי, ר' ראובן אלשווילי, ר' בן-ציון ליפסקר ור' ישעיה הרצל..."

"באמצע כינוס-תורה!?"

ונתחום במקרה מיוחד שאירע באסרו-חג השבועות תשכ"ו. ה' ישעיהו הרצל עמד ושחח עם חותנו המיועד, הר"ר יעקב פרידמן, בענייני ההכנות לחתונה (שאמורה הייתה להתקיים בט"ו בתמוז), ליד 770. לפתע יצא הרבי מ-770, סובב פניו ונעצר כשהוא מביע בידיו הק' תנועת פליאה כשואל: מה קורה כאן? כוונת הדברים הייתה, שבאותה שעה התקיים הכינוס-תורה.

הרב פרידמן התנצל ואמר כי עוסקים בעניין הקשור בחתונה. הרבי לא קיבל את ההסבר והגיב: "באמצע כינוס-תורה!?" [וכפל ותמה] באמצע הכינוס-תורה!?" והוסיף: "יש לגזול מזמן השינה בשביל ההכנות לחתונה". הרבי הורה שהחתן ייכנס לכינוס-תורה ושהחתן לעתיד גם-כן יצטרף אליו.

בשנים הבאות נהג הרב מנטליק לבקש מהרב הרצל לספר באוזני הנוכחים בכינוס תורה את הסיפור הנ"ל, כדי להרגיש את החשיבות הגדולה שייחס הרבי לכינוס התורה.

ב"ב, הרב זליג פלדמן ראש-ישיבת תורת-אמת ונציג ירושלים, הרב שלמה גלעדי נציג הבית-ספר למלאכה, הרב יוסף אייזנבך ר"י תו"ת קריית-גת, הרב אליהו לנדא נציג תו"ת לוד (דיבר ישר אחרי נציג תו"א), הרב יהודא שי' ירוסלבסקי מרא דאתרא דנחלת-הר-חב"ד, הרב זלמן גפני נציג אוסטרליה, הרב דן-יואל ליווי נציג ארה"ב, הרב שלמה קירש נציג דרום-אפריקה, הרב שלום-דב הכט שהיה גם המנחה של הערב. הרב זוסיא וילימובסקי אמר דברי סיכום וקרא שמוסרים הבעלבטישקייט של ארץ-ישראל לכ"ק אדמו"ר שליט"א ואין לאף אומה דעה בארץ ישראל רק לעם היהודי וכ"ק אדמו"ר שליט"א בראש. לאחר מכן הביאו ישר משדה התעופה את הרב שמואל שנוור שהגיע ישר לישיבה ומסר פ"ש וכמה מילים מהתוועדות של שמח"ת ושבת בראשית. "כמו השתתפו בכנס עוד מרבני אנ"ש – הרב דוד חנוזין והרב משה אשכנזי. שני נציגים ממוסדות הרב הלל רבינוביץ מתורת-אמת והרב משה-צבי הלפרין נציג אחי-תמימים מראשון-לציון..."

כינוס-תורה ב'צמח צדק'

על כינוס-תורה נוספים שהתקיימו באותם ימים אנו קוראים בדיווח נוסף:

"כ"ה תשרי תשל"א

"כ"ק אדמו"ר שליט"א

"בליל הושענא-רבה התקיימו שלושה כינוס-תורה. בכפר-חב"ד שמשם כבר כתבו דו"ח מפורט לכ"ק אדמו"ר שליט"א. כמו כן התקיים כינוס-תורה בבית-הכנסת "צמח צדק" בעיר העתיקה בירושלים. פתח את הכנס הר' טוביה בלוי. אח"כ חזר שיחה התמים בנימין הרנשטיין. הרב אברהם צבי כהן אמר פלפול. הרב זליג פלדמן גם אמר פלפול. הרב דן יואל לווי מארה"ב חזר גם פלפול. הרב יוסף אייזנבך מקריית-גת גם אמר פלפול. ר' אריה יקונט מבלגיה חזר מאמר. ר' אפרים מול מצרפת ור' דוב לדברג מארה"ב חזרו כפי הנראה שיחות.

עשרה ניסים נעשו לאבותינו

עשרה ניסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים; עשר מכות הביא הקדוש-ברוך-הוא על המצריים במצרים ועשר על הים; עשרה נסיונות ניסו אבותינו את הקדוש-ברוך-הוא במדבר שנאמר, וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי (פרק ה, משנה ד)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

עשרה ניסים נעשו לאבותינו במצרים – שניצולו מעשר מכות, וכולם היו במצרים ולא בישראל.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

צריך ביאור: הניסים במצרים היו בזה שניצלו בני ישראל מעשר המכות. נמצא שהניסים היו רק לאחר שבאו המכות, ומדוע מקדים התנא את עשרת הניסים לעשר המכות? וביותר יוקשה מה שהתנא מקדים גם את הניסים שעל הים למכות שבמצרים.

והביאור בזה:

העובדה שבה-בשעה שהמצרים לקו לא הזיקו המכות לישראל (אף שגם הם היו אז עובדי עבודה-זרה) היתה אפשרית רק על-ידי גילוי אור נעלה, אור שלמעלה מהשתלשלות. מצד סדר ההשתלשלות לא היה אפשר להיות "נגוף למצרים ורפוא לישראל" בבת אחת. וזהו "עשרה ניסים נעשו לאבותינו במצרים" – הקב"ה העלה את ישראל לדרגה שלמעלה מהשתלשלות ("נס" מלשון הרמה).

ומשום זה הקדים התנא את עשרת הניסים במצרים לעשר המכות. כדי שהמכות ימלאו את תפקידן, וישמשו כהכנה ליציאת מצרים (היינו לא זו בלבד שלא יפגעו המכות בישראל, אלא אדרבה – יבטלו כליל את קליפת מצרים ועמה את גלות ושיעבוד מצרים), היתה צריכה להיות הקדמת ה"ניסים" – העלאת ישראל לדרגה שלמעלה מהשתלשלות.

הביאור בטעם קדימת הניסים שעל הים למכות שבמצרים:

העלאת ישראל על-ידי הניסים במצרים היתה התחלת העלייה בלבד, כנראה מזה שגם לאחר יציאת מצרים רצה חלק מבני ישראל לשוב למצרים. רק על-ידי הניסים שעל הים הגיעו לשלימות העלייה – הם נתעלו למדרגה כזו ששם אין מקום כלל לקליפת מצרים. וכן ביטול קליפת מצרים על-ידי המכות שבמצרים לא היתה בשלימות, כנראה מזה שגם לאחר יציאת מצרים רדפו המצרים אחרי בני ישראל. רק על-ידי המכות שעל הים נתבטלה קליפת מצרים לגמרי.

אמנם, אף שהניסים והמכות שבמצרים היו תחילת העלייה והביטול בלבד, היתה טמונה בהם בכוח תכלית העלייה ושלימות הביטול. כי כך היא המידה: תחילת העילוי צריכה להיות באופן כזה שתביא לתכליתה – תכלית העילוי צריכה להיות בכוח ובהעלם בהתחלתה. ומאחר שרק אחרי הקדמת ה"ניסים" יכלו המכות שבמצרים להיות כדבעי (כנ"ל), לכן, כדי שמכות אלו יביאו למכות שעל הים, היה מוכרח שבניסים שבמצרים יהיו כלולים הניסים שעל הים. ולכן הקדים התנא גם את הניסים שעל הים למכות שבמצרים.

(לקוטי שיחות כרך ד' עמ' 1220. ביאורים לפרקי אבות א' (א"ה) – עמ' 258)

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

"לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הקדושה, שומרי מצווה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה".

"בשני ימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבאים עלינו לטובה יתוועדו אנ"ש...".

"יום התוועדות והתעוררות לחיזוק התורה [וכן: "בדבר חיזוק דרכי החסידות בקביעות ושמירת זמני לימודי דא"ח, ולהתעורר בקיום ענייני הלימוד"] בכל אתר ואתר לפי ענייננו".

יום רביעי

י"ג בתמוז, חג הגאולה

יום בו יצא כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לחירות.

אין אומרים תחנון.⁶

מנהג כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לעשות מגבית בעת ההתוועדות – עבור המוסדות הידועים בשם "אהלי יוסף יצחק".⁷

שבת קודש פרשת בלק

ט' בתמוז

פרקי אבות – פרק ה'.

יום שני,

יא בתמוז

במנחה אין אומרים תחנון.

יום שלישי,

י"ב תמוז,¹ חג הגאולה

"מועד המועדים".² יום הולדת את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, בשנת תר"מ.³ יום בו נתבשר – בשנת תרפ"ז – שהוא חופשי מגלותו אשר הגלה – אחרי שהיה תפוס במאסר – על עבודתו בחיזוק התורה והיהדות.⁴

אין אומרים תחנון.⁵

ממכתביו ליום זה:

6 ספר-המנהגים שם, מאג"ק שלו ח"ב עמ' פ.
7 יהיום יום יב תמוז, מאג"ק שם עמ' קפב.
8 יהיום יום יג תמוז וספר-המנהגים שם עמ' 100, מאג"ק שם עמ' תכ.
במשך השנים נוספו הוראות, כמו להתוועד גם ביום ט"ו תמוז (שלימות הגאולה, יום בו הגיע בעל הגאולה לביתו – התוועדות; תשמי"ז ח"ד עמ' 44). להתוועד עד כולל ש"ק י"ז בתמוז (לפי הקביעות אז), ואף ביי"ט בו (יום הברית-מילה של בעל הגאולה) באופן המותר – למצוא שמחת ברית-מילה או פדיון-הבן וכיו"ב, וכשמשתתפים בשמחה זו ידגישו גם את הברית, ויחזרו חסידות מבעל הברית (יתורת מנחם – התוועדות; תשמי"ח ח"ד עמ' 2515).
9 ספר-המנהגים שם. וראה לקוטי-שיחות חלק כג עמ' 270, שזהו דבר הפשוט שאין צריך להזכירו במפורש בכל שנה [ועד"ז בקשר לניגונים בהתוועדות, כמו "ניעט ניעט ניקאווא", ועוד – שיחת ש"פ מטוי"מ תשי"מ סמ"ז, עיי"ש], ומי שלא נתן – ישלמנה בימים שלאחר זה, עיי"ש.

1 קביעתו בחודש הרביעי היא התחלת הגילוי דלעתיד-לבוא, כיוון שפנימיות **צום הרביעי** הוא עניין של ששון ושמחה – ספר-השיחות תשמי"ח ח"ב עמ' 507, 531 ובכ"מ.
2 לשון בעל הגאולה באג"ק שלו ח"ב עמ' תכ. וביאר כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "מועד עניינו – שנעשה בו נס, וי"ב תמוז הוא מועד נס הכללי, ניסו של ראש ישראל, שממנו נמשכים כל המועדים וניסים פריים" – לקוטי-שיחות ח"ד עמ' 1322.
3 תולדות ימי חייו ביספר התולדות – אדמו"ר מהוריי"צ (ארבעה כרכים, הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשל"ל – תשל"ו).
4 ספר-המנהגים שם. פרשת ימים אלו בספר-התולדות הנ"ל ח"ג ובפרט מפרק כא ואילך, ובספר-השיחות תר"פ-פ"ז עמ' יא ועמ' 171 ואילך. ושם הובא, שכיוון שהיה המשדד סגור ביי"ב בתמוז בשל חג המוני שהיה בעיר ביום זה, היה השחרור בפועל רק ביי"ג בתמוז.
5 לוח יהיום יום. ספר-המנהגים. לוח כולל-חב"ד.

פרשת בלק

כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו (כד, ט)

"כרע שכב" – גם כשישראל מצויים ב"שנת" הגלות, "כארי וכלביא" – הרי הם חזקים וגיבורים, שכן שליטת האומות אינה שליטה של אמת. אך אף-על-פי-כן, אין בכוחם לגאול את עצמם, אלא, "מי יקימנו" – הקב"ה יגאלם, כדכתיב (תהילים יד), "מי ייתן מציון ישועת ישראל".

(לקוטי-שיחות, כרך ב, עמ' 337)

וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב (כד, יז)

המשפיע הרה"ת ר' גרונם אסתרמן רגיל היה לומר:

תורת החסידות הכללית באה לברר את המידות דקליפה, ואילו חסידות חב"ד באה לברר את המוחין דקליפה. זהו שרמז הכתוב: "וקם שבט מישראל" – יקום שבט מסויים מר' ישראל בעל-שם-טוב, "ומחץ פאתי מואב" – יברר את הקליפה של "מואב", חכמה דקליפה (אב רומז לחכמה).

(מפי השמועה)

ראשית גויים עמלק ואחריתו עדי אובד (כד, כ)

כל עניינו של עמלק היה התנגדות לגילוי אלוקות, שלכן בא ונלחם בישראל, משום שהתנגד לגילוי האלוהי שהיה בעת יציאת מצרים וקריעת ים-סוף. ועניינו בעבודה הוא אדם שחוטא 'לשמה', כדי להיפרד מאלוקות (ולא לשם מילוי תאוותו). לכן נאמר בעמלק "ואחריתו עדי אובד", שכן בשאר המידות הרעות אפשר לברר ולתקן אותן על-ידי גילוי אור אלוקי. לעומת זאת, עמלק, שכל עניינו ההתנגדות לגילוי אלוקות, אין לו תקנה, ולפיכך – אחריתו איבוד וביטול.

(ספר המאמרים תרס"ה עמ' ריב)

ויחל העם לזנות אל בנות מואב (כה, א)

על ידי עצת בלעם (רש"י)

כידוע, בלעם היה ה'לעומת זה' של משה רבנו. משה היה טוב בעצם מהותו, ולכן הרגיש את הטוב המצוי בכל יהודי, גם את הטוב הנסתר, וגילה אותו. לעומתו, בלעם היה רע בעצם מהותו, ולכן הבחין ברע הנעלם שיש בבני-ישראל ועורר אותו על-ידי הכשלתם בניסיון.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 158)

ויצמד ישראל לבעל פעור (כה, ג)

על שם שפוערין לפניו פי הטבעת ומוציאין רעי, וזו היא עבודתו (רש"י)

התענוגים הגשמיים של העולם-הזה אינם אלא 'פסולת' ו'קיא צואה' של תענוגים רוחניים. זו

ממעייני החסידות

המשמעות הפנימית של עבודת בעל פעור – עבודה זו נועדה להמשיך ולהוריד שפע רב של תענוגי עולם הזה, שאינם אלא 'פסולת'.

(אור־התורה שמות עמי איריז)

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה,ז)

הכהן הוא איש החסד, שמשתדל תמיד להיטיב לישראל, ובפרט אהרן הכהן, שהיה "רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו" (רש"י חוקת כ,כט). כמ־כך גם ענני הכבוד, שהקיפו את ישראל והגנו עליהם, היו בזכותו (רש"י חוקת כא,א). לכן היה נכדו של אהרן ראש וראשון להציל את ישראל מן המגפה ולהשכין שלום ביניהם ובין הקב"ה.

(משיחת שבת־קודש פרשת פינחס תשמ"ח)

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה,ז)

תריסרי ניסין אתעבידו לפינחס... נס חדסראי, דאתנטרו כד חיין עד זמן דהליך יתהון בכל משידייתא, מן בגלל דלא יסתאב כהנא באהלי דמיתא (תרגום יונתן)

יש לדקדק בזה: הרי פינחס עדיין לא היה כהן, שכן "לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי" (רש"י ריש פרשת פינחס), ואם כן לכאורה מותר היה לו להיטמא, ולשם מה הנס שנותרו בחיים עד יציאתו מן האוהל?

אלא הרבר קשור לכך שמעשהו של פינחס היה לפנים משורת־הדין. הדין ד"הבועל ארמית קנאין פוגעין בו" (רש"י כאן) אינו בגדר חיוב, שהרי "הבא לימלך אין מורין לו" (סנהדרין פב). לכן נעשה לו נס גם על דבר שהיה מותר בו, לפנים משורת־הדין – מידה כנגד מידה.

(משיחת שבת־קודש פרשת פינחס תשכ"ו)

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית

דייטש

הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם־משה

וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו